

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ทักษะคิดต่อการประกอบวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนคติต่อการประกอบวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามส่งไปยังผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยอธิบดีกรมสรรพากร จำนวน 231 ฉบับ และได้รับการตอบกลับมาทั้งสิ้น 187 ฉบับ คิดเป็น 81 % จากขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 90 % รวบรวมข้อมูล โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลของผู้ที่ตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 58.30 มีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี ถึงร้อยละ 46.50 มีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคกลางของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 66.80 สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรีร้อยละ 61.00 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานในบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 39.60 มีรายได้เฉลี่ยเกินกว่า 30,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 44.90 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีอากรแล้วประมาณ 2 ปี ถึงร้อยละ 33.70 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และในปัจจุบันยังรับงานสอบบัญชีภาษีอากรด้วยคิดเป็นร้อยละ 72.70 โดยเฉลี่ยใน 1 ปี ปฏิบัติงานตรวจสอบอยู่ระหว่าง 0-75 งบการเงินต่อปี คิดเป็นร้อยละ 84.50

สรุปผลการศึกษา

ผลจากการศึกษาทัศนคติต่อการประกอบวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากรสรุปได้ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

จากการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยเฉลี่ยร้อยละ 92.00

1.2 หน้าที่ของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 74.21

1.3 แนวทางการสอบบัญชี

ผลการศึกษา พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำแนวทางการสอบบัญชีคิดเป็น ร้อยละ 90.23

1.4 จรรยาบรรณ

ผลการศึกษา พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาจรรยาบรรณ โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 92.87

1.5 การอบรม 12 ชั่วโมงต่อปี

ผลการศึกษา พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากร ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการอบรมผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 18.20

2. ด้านทัศนคติต่อการประกอบวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

จากการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีทัศนคติต่อวิชาชีพในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

2.1.1 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีทัศนคติเห็นด้วยในระดับมากในประเด็นต่อไปนี้

ด้านคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ตอบแบบสอบถามโดยเฉลี่ยเห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 4.08 สำหรับการทดสอบความรู้ของผู้มีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร ซึ่งต้องผ่านการทดสอบ 3 รายวิชา คือ การบัญชี การสอบบัญชี และความรู้เกี่ยวกับประมวลรัษฎากรและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

ด้านหน้าที่ของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

การจัดการทดสอบรายการตามแบบแจ้งข้อความของกรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้จัดการ คิดเป็นร้อยละ 3.60

ด้านจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีทัศนคติต่อจรรยาบรรณในระดับเห็นด้วยมาก โดยเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 3.68

ด้านใบอนุญาตของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยเฉลี่ยเห็นด้วยมาก ต่อความเหมาะสมในเรื่องระยะเวลาการต่ออายุใบอนุญาต คิดเป็นร้อยละ 3.73

ความเสี่ยงจากวิชาชีพ

การปฏิบัติงานในฐานะผู้สอบบัญชีภาษีอากร พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยเฉลี่ยเห็นด้วยมาก ต่อการปฏิบัติงานในฐานะผู้สอบบัญชีภาษีอากรว่ามีความเสี่ยงต่อการประกอบวิชาชีพสูง คิดเป็นร้อยละ 4.20

2.1.2 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีทัศนคติเห็นด้วยในระดับปานกลางในประเด็นต่อไปนี้

ด้านคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

การไม่เก็บชั่วโมงฝึกงานด้านการตรวจสอบบัญชีภาษีอากร คิดเป็นร้อยละ 2.54

ด้านสิทธิของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

การจำกัดสิทธิของผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้อยู่ในขอบเขตของห้างหุ้นส่วนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 2.74

ด้านหน้าที่ของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

การต่อการตั้งขึ้นแบบ บก.07 และ แบบ บก.08 คิดเป็นร้อยละ 3.14

ความเหมาะสมของแนวทางการตรวจสอบบัญชีภาษีอากร คิดเป็นร้อยละ 3.29

ความเหมาะสมของรูปแบบรายงาน ฯ ที่มีข้อความตามแบบที่อธิบดีกำหนด คิดเป็นร้อยละ 3.31

ด้านการอบรม

การอบรมด้านกฎหมายภาษีอากรจากองค์กรวิชาชีพบัญชีที่ได้รับการเห็นชอบจากอธิบดีกรมสรรพากร ไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.39

2.1.3 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีทัศนคติเห็นด้วยในระดับน้อยในประเด็นต่อไปนี้

ผลตอบแทนการปฏิบัติงาน

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยเฉลี่ยเห็นน้อย ต่อความเหมาะสมระหว่างผลตอบแทนที่ได้รับจากการตรวจสอบบัญชีกับความเสี่ยงทางวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 2.23

2.2 สาเหตุที่เลือกประกอบวิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากร

เหตุผลหลักที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่เลือกประกอบวิชาชีพนี้ เนื่องจากเป็นการเพิ่มทางเลือกในการประกอบวิชาชีพสำหรับตนเอง (ร้อยละ 45.50) อีกทั้งเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องและมีเกียรติ (ร้อยละ 20.90) ประกอบกับความชอบส่วนบุคคลจึงทำให้เลือกประกอบวิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากร (ร้อยละ 15.40)

2.3 จัดลำดับวิชาชีพที่ท่านต้องการทำตามลำดับความชอบมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด

วิชาชีพที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่ชอบมากที่สุดคือผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต (ร้อยละ 26.00) รองลงมาคือพนักงานบัญชี (ร้อยละ 23.80) และผู้สอบบัญชีภาษีอากร (ร้อยละ 20.30) ตามลำดับ

2.4 ความต้องการปฏิบัติงานในฐานะผู้สอบบัญชีภาษีอากรในอนาคต

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 94.10 ต่อไปแม้ว่าวิชาชีพนี้จะเป็นวิชาชีพที่มีความเสี่ยงสูงในทัศนะของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และยังไม่ให้ผลตอบแทนค่อนข้างต่ำด้วย เนื่องจากต้องการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ของตนเองอยู่เสมออยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้และทางเลือกในการประกอบอาชีพให้กับตนเองอีกทางหนึ่ง อีกทั้งรักในวิชาชีพสอบบัญชี ทั้งยังเป็นวิชาชีพที่สร้างประสบการณ์แปลกใหม่มีความหลากหลาย มีอิสระในการประกอบอาชีพ ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานโดยตรง และเป็นอาชีพที่ตนมีความชำนาญเนื่องจากทำมานานแล้ว อีกทั้งยังเป็นอาชีพที่มีเกียรติในสังคมอีกด้วย

2.5 ทิศทางในอนาคตในทัศนะของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรคาดว่าปริมาณผู้สอบบัญชีภาษีอากร จะมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ปริมาณงานมีจำกัดจึงอาจเกิดภาวะการแย่งงาน แย่งลูกค้า และตัดราคาค่าตรวจสอบ คุณภาพงานตรวจสอบลดต่ำลง จึงมีแนวโน้มว่ากรมสรรพากรอาจออกกฎระเบียบเพื่อควบคุมผู้สอบบัญชีภาษีอากร ให้เคร่งครัดยิ่งขึ้นเพื่อควบคุมคุณภาพการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภาษีอากร จึงส่งผลให้ความเสี่ยงของผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบสูงขึ้น ทำให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ และทบทวนความรู้อยู่เสมออย่างสม่ำเสมอเพื่อปกป้องตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในที่สุดอาจทำให้ผู้ตรวจสอบบัญชีภาษีอากรรู้สึกเหนื่อยล้าต่อวิชาชีพและมีผู้ตรวจสอบที่สนใจปฏิบัติงานด้านนี้ลดลงในที่สุด

3. ส่วนของปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีทัศนคติต่อปัญหา โดยเฉลี่ยในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.53 และให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ประเด็นปัญหา

ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภาษีอากร พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่เห็นด้วยมากในเรื่องปริมาณผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาในการแข่งขันด้านราคา และคุณภาพการตรวจสอบงบการเงินของกิจการในอนาคต ส่วนในเรื่องของการไม่เก็บชั่วโมงฝึกงาน จะสร้างปัญหาในการปฏิบัติงานจริงของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ปัญหาเรื่องการเปิดเขตการค้าเสรีต่อวิชาชีพบัญชีและสอบบัญชีรวมถึงการเพิ่มภาระงานจากการจัดทำแนวทางการสอบบัญชีตามที่กรมสรรพากรกำหนดนั้น ผู้สอบบัญชีภาษีอากรแสดงทัศนคติว่าจะสร้างปัญหาในระดับปานกลางต่อผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชีภาษีอากรต่อไปในอนาคต

3.2 ข้อเสนอแนะอื่น

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 ด้านคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

การกำหนดคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในด้านการเก็บชั่วโมงฝึกงาน สำหรับผู้ที่ต้องการสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร

3.2.2 ด้านสิทธิของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ในการตรวจสอบห้างหุ้นส่วนขนาดเล็กเท่านั้น จึงต้องการให้กรมสรรพากรทบทวนการขยายสิทธิการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้ครอบคลุมไปถึงบริษัทจดทะเบียนขนาดเล็กด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นทุกปีแต่กลับมีสิทธิในการตรวจสอบจำกัด จึงสร้างปัญหาในการแข่งขัน การตัดราคากันเอง ซึ่งจะส่งผลเสียถึงคุณภาพการตรวจสอบอีกด้วย

3.2.3 ด้านหน้าที่ของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

การกำหนดแนวทางการตรวจสอบของกรมสรรพากรเป็นการกำหนดตามความต้องการของกรมสรรพากรฝ่ายเดียว ไม่ได้สะท้อนปัญหาที่แท้จริง จึงควรมีการวิจัย รวมถึงมีการกำหนดให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อช่วยกันกำหนดแนวทางการตรวจสอบสำหรับใช้งานจริง

3.2.4 ด้านจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ควบคุมการปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด

3.2.5 ด้านการอบรม

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความต้องการให้กรมสรรพากรมีนโยบายการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีอย่างต่อเนื่อง โดยช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายในการอบรม ในรูปแบบการอบรมฟรี หรือจ่ายครั้งหนึ่งสำหรับผู้สอบบัญชีภาษีอากร เป็นต้น เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สอบบัญชีภาษีอากร ซึ่งหากมีนโยบายช่วยเหลือการจะเพิ่มจำนวนชั่วโมงอบรมมากกว่า 12 ชั่วโมงก็เป็นการดีเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้ดียิ่งขึ้น

3.2.6 ผลตอบแทนการปฏิบัติงาน

ควรมีการกำหนดราคาการตรวจสอบบัญชีโดยกรมสรรพากร เนื่องจากปัจจุบันผลตอบแทนต่อการปฏิบัติงาน ไม่คุ้มกับความเสี่ยงในวิชาชีพ

3.2.7 ปัญหาอื่นๆ

- ควรจัดให้มีการสมาคมหรือองค์กรเอกชนเพื่อดูแลวิชาชีพนี้โดยตรง
- การเปิดเขตการค้าเสรีในวิชาชีพนี้จะสร้างปัญหาเกี่ยวกับการแข่งขันที่มีอยู่ให้สูงมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง ทักษะคติของผู้ประกอบวิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากรนั้น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สิทธิหน้าที่ การจัดทำแผนการตรวจสอบ และจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในระดับที่ดี แต่ยังมี ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในบางส่วนเกี่ยวกับเรื่องของการทดสอบรายการ การรับรองงบการเงิน และการพักใบอนุญาตเนื่องจากไม่เข้าอบรม 12 ชั่วโมงต่อปี จากผลการศึกษาทักษะคติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ส่วนใหญ่เห็นด้วยมากในเรื่องการกำหนดจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากรว่าเป็นการกำหนดกรอบในการประกอบวิชาชีพที่ดี ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในวิชาชีพต่อไป อีกทั้งเห็นด้วยมากต่อการกำหนดระยะเวลาการต่ออายุใบอนุญาตของผู้สอบบัญชีภาษีอากร 5 ปี ครั้งว่าเป็นช่วงระยะเวลาที่มีความเหมาะสม และเห็นด้วยมากต่อการปฏิบัติงานในฐานะผู้สอบบัญชีภาษีอากรว่ามีความเสี่ยงจากการประกอบวิชาชีพสูง

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ได้แสดงความเห็นในระดับปานกลางในเรื่องของการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่สนใจเข้าทดสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร ให้ผ่านการทดสอบจำนวน 3 รายวิชา คือ วิชาการบัญชี วิชาการสอบบัญชี และความรู้เกี่ยวกับประมวลรัษฎากรและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ในส่วนประเด็นการกำหนดสิทธิหน้าที่และการเข้าอบรม 12 ชั่วโมงต่อปีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรพบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรเห็นด้วยปานกลาง สำหรับการจำกัดขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบได้เฉพาะห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนขนาดเล็กที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท มีสินทรัพย์และรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และเรื่องการจัดทำแนวทางการตรวจสอบว่ามีความเหมาะสม ไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ผู้สอบบัญชีโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งมีทัศนะว่าการเข้ารับการอบรมตามที่กรมสรรพากรกำหนดนั้นเป็นการเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ด้านการตรวจสอบภาษีอากรของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในด้านผลตอบแทนที่ได้จากการตรวจสอบบัญชีภาษีอากรมีความเหมาะสมกับความเสี่ยงทางวิชาชีพ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่เห็นด้วยน้อยต่อผลตอบแทนที่ได้รับจากการปฏิบัติงานเมื่อเทียบกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ส่วนในด้านของประเด็นปัญหานั้นผู้สอบบัญชีภาษีอากรได้แสดงทัศนะเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อการไม่เก็บชั่วโมงฝึกงาน การเปิดเขตการค้าเสรีและการจัดทำแนวทางการตรวจสอบ ว่าไม่ได้สร้างปัญหาหนักให้แก่ตนมากนัก แต่ในเรื่องของจำนวนของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปีกลับเป็นปัญหามากสำหรับผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่าง ๆ เพิ่มเติมว่าต้องการให้กรมสรรพากรกำหนดมาตรฐานสำหรับผู้ที่อยู่ในวิชาชีพนี้ให้เข้มงวด โดยเริ่มตั้งแต่การทดสอบเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรเพื่อเพิ่มคุณภาพในการคัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริงเข้ามาปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มระดับความเชื่อมั่นในการตรวจสอบงบการเงินของผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้กับกรมสรรพากร อีกทั้งมีการควบคุมให้ผู้ผ่านการทดสอบได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ด้านภาษีอากรอย่างสม่ำเสมอโดยจัดให้มีการอบรมตามที่กรมสรรพากรกำหนด แต่ทั้งนี้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องการให้กรมสรรพากรเข้ามาช่วยรับภาระค่าใช้จ่ายในการอบรมบางส่วนให้กับผู้สอบบัญชีภาษีอากรด้วย โดยอาจจัดให้มีหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบดูแลโดยเฉพาะในการให้บริการอบรมฟรีเป็นครั้งคราว นอกจากนั้นควรขยายขอบเขตการตรวจสอบงบการเงินของผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้ครอบคลุมไปถึงบริษัทขนาดเล็กได้ด้วย เนื่องจากปัจจุบันสัดส่วนของห้างหุ้นส่วนขนาดเล็กที่มีอยู่จำกัดเมื่อเทียบกับจำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะสร้างปัญหาในการแข่งขัน แข่งลูกค้าและตัดราคาค่าตรวจสอบ ส่งผลให้คุณภาพงานตรวจสอบลดต่ำลง ซึ่งทั้งหมดเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องการให้

หน่วยงานที่รับผิดชอบให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าการปฏิบัติงานในวิชาชีพนี้จะมีปัญหาและอุปสรรคมากมายแต่ผู้ที่ผ่านการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่ก็ยังมีความต้องการที่จะปฏิบัติงานในฐานะผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อไปอยู่เป็นส่วนใหญ่เพราะเป็นการเพิ่มทางเลือกในการประกอบวิชาชีพและยังเป็นการสร้างรายได้พิเศษให้กับตนเองอีกทางหนึ่ง และยังคงคาดหวังว่าในอนาคตวิชาชีพนี้จะมีความเข้มแข็งและพร้อมกับการแข่งขันในระดับสากลต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับแบบสอบถามกลับมาส่วนใหญ่เป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีภาษีอากรเป็นงานเสริม ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรระบุกลุ่มตัวอย่างให้แคบลงเฉพาะในกลุ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีภาษีอากรเป็นอาชีพหลัก ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษาที่ได้รับมีความชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของผู้ที่ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีภาษีอากรโดยตรง
2. รัฐบาลและเอกชน ควรให้การสนับสนุนและมีนโยบายในการพัฒนาวิชาชีพผู้สอบบัญชีให้ได้รับความสนใจและมีการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น ในด้านบุคลากรผู้สอบบัญชีภาษีอากร เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

การศึกษาต่อเนื่อง

จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถศึกษาต่อไปได้อีกในส่วนของกรมสรรพากรเกี่ยวกับทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ระดับความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร การออกกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และการศึกษาผลกระทบจากการไม่เก็บชั่วโมงสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีต่อคุณภาพการปฏิบัติงานสอบบัญชี